

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 470/2014-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. augusta 2014 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti Všeobecná úverová banka, a. s., Mlynské nivy 1, Bratislava, zastúpenej spoločnosťou ČERNEJOVÁ & HRBEK, s. r. o., Advokátska kancelária, Kýčerského 7, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Milan Hrbek, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžhp/3/2011 z 22. mája 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti Všeobecná úverová banka, a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. septembra 2013 doručená sťažnosť spoločnosti Všeobecná úverová banka, a. s., Mlynské nivy 1, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva

na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžhpu 3/2011 z 22. mája 2013.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“ alebo „žalovaný“) v konaní č. 2009/KH/1/1/030 9. júna 2009 rozhodol, že cieľom dohody uzavretej medzi sťažovateľkou, Slovenskou sporiteľňou, a. s., Tomášikova 48, Bratislava, a Československou obchodnou bankou, a. s., Michalská 18, Bratislava, bolo obmedzenie hospodárskej súťaže, a preto je zakázaná. Sťažovateľke súčasne uložil pokutu 3 810 461 €. Skutkovým pozadím prípadu bolo dohodnuté vypovedanie zmlúv o bežných účtoch zo strany všetkých troch bánk, a to spoločnosti AKCENTA CZ, a. s., u Vršovického hřbitova 554, Praha, Česká republika (ďalej len „AKCENTA CZ“), podnikajúcej v oblasti bezhotovostných devízových operácií. Na rozklad sťažovateľky Rada úradu rozhodnutím č. 2009/KH/R/2/054 z 19. novembra 2009 konštatovala, že konanie uvedených troch subjektov bankového sektora bolo *„dohodou, ktorá môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a ktorej cieľom je obmedzenie hospodárskej súťaže v rámci spoločného trhu podľa článku 81 ods. 1 písm. c/ Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, ktorá je zakázaná, a zároveň dohodou obmedzujúcou súťaž podľa § 4 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 2 písm. a/ a s § 4 ods. 3 písm. c/ zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže..., ktorá je zakázaná“*. Vo výroku o pokute Rada úradu prvostupňové rozhodnutie potvrdila.

Sťažovateľka napadla rozhodnutie Rady úradu žalobou podľa druhej hlavy piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“). V nej namietala nedostatočné zistenie skutkového stavu *„v súvislosti s vypovedaním a znovu neuzavretím zmlúv o bežných účtoch spoločnosti AKCENTA CZ“*, nesprávne právne posúdenie relevantného trhu v okolnostiach posudzovaného prípadu (úrad i Rada úradu *„vo svojich rozhodnutiach zmätočne spájajú odlišné relevantné trhy. Jedným je trh bankových účtov a druhým je trh bezhotovostných devízových operácií“*), nesprávne subsumovanie konania sťažovateľky pod § 4 ods. 3 písm. c) zákona č. 136/2001 Z. z.

o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane hospodárskej súťaže“), nesprávne vyhodnotenie skutočností zistených v správnom konaní, a to, že spoločnosť AKCENTA CZ pôsobila na slovenskom trhu nelegálne, nesprávne vyhodnotenie obsahu elektronickej komunikácie medzi sťažovateľkou a ostatnými dotknutými bankami. Ďalej sťažovateľka namietala nepreskúmateľnosť, nezákonnosť a neprimeranosť uloženej pokuty, nedostatočné posúdenie okolností prípadu, neunesenie dôkazného bremena Radou úradu, ako aj porušenie zásady materiálnej pravdy konajúcimi správnymi orgánmi.

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 3 S 56/2010-205 z 28. septembra 2010 napadnuté rozhodnutie Rady úradu i prvostupňové rozhodnutie úradu zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Krajský súd sa stotožnil s názorom sťažovateľky, že *„žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav ohľadom rozsahu relevantného trhu, na ktorom mal byť žalobca súťažiteľom. Vo svojom rozhodnutí sa nevysporiadal so všetkými námietkami účastníka konania, ktoré uvádzal ohľadne ďalších kritérií potrebných na správne vymedzenie trhu.*

Správne vymedzenie relevantného trhu, ak ide o protisúťažnú dohodu je dôležité pre posúdenie závažnosti konania žalobcu a pre správny výpočet pokuty za protisúťažné konanie.

Je pravdou, že účastníci správneho konania sa dňa 10.05.2007 stretli a vzájomne sa informovali o praktikách spoločnosti AKCENTA CZ... Žalovaný však nepreukázal, že výsledkom stretnutia bola dohoda zúčastnených o vypovedaní a znovu neuzatvorených zmlúv o bežných účtoch spoločnosti AKCENTA CZ... Podľa názoru súdu nebolo cieľom stretnutia uzavrieť protisúťažnú dohodu ale chrániť klientov s ohľadom na protizákonné aktivity nebankových subjektov v minulosti, pri ktorých boli občania SR vážne finančne poškodení.

Prvostupňový správny orgán považoval dohodu za preukázanú len na základe predmetného stretnutia a z e-mailovej komunikácie medzi účastníkmi správneho konania. Z externej komunikácie, ktorú predložil prvostupňový správny orgán ako dôkaz nijako

nevyplýva vyjadrenie žalobcu, že v AKCENTE CZ... nebudú otvorené v budúcnosti bežné účty. Z následného konania nemožno preukázať, že účastníci konania plnia zakázanú dohodu spočívajúcu v neotvorení účtov uvedenej spoločnosti. Obsah dohody spočívajúci v dohode o neotvorení bežných účtov nemožno preukázať na základe tvrdenia, že účastníci konania netvorili AKCENTE CZ... bežné účty, potom ako jej vypovedali zmluvy o bežných účtoch.

Z administratívneho spisu vyplýva, že rozhodnutia o vypovedaní zmlúv o bežných účtoch v AKCENTE CZ... boli prijaté bankami individuálne.

Komunikácia medzi bankami, ako konkurentmi v súvislosti s klientom, ktorý podniká v SR bez povolenia, nemôže byť považovaná za dohodu obmedzujúcu súťaž. Jeden zo subjektov správneho konania ČSOB, a. s. prijalo rozhodnutie o vypovedaní zmlúv o vedení účtov niekoľko mesiacov pred uvedeným stretnutím.

Súd sa nestotožnil s právnym názorom žalovaného, že konanie žalobcu a ostatných bánk bolo potrebné posudzovať ako protisúťažné konanie bez ohľadu na to, či ich konanie smerovalo voči reálnemu alebo potencionálnemu subjektu na trhu. Podľa názoru súdu dôležitá je skutočnosť či konanie bánk smerovalo voči subjektu, ktorý podnikal na území SR legálne v súlade so zákonmi SR, a preto požíval ochranu na svoje podnikanie podľa zákona, alebo konal nelegálne, a preto bolo právom bánk eliminovať túto nepovolenú činnosť subjektu za účelom ochrany svojich klientov a svojho dobrého mena...

Nemožno v žiadnom prípade súhlasiť s formálnym prístupom prvostupňového správneho orgánu, ktorý akékoľvek konanie znamenajúce obmedzenie slobodného postupu niektorého subjektu stotožňuje s obmedzením hospodárskej súťaže bez toho, aby skúmal konkrétne trhové výsledky takéhoto konania z hľadiska konkrétnych ekonomických a právnych dôsledkov.“.

Krajský súd Rade úradu i úradu vytkol aj zistený fakt, že „z administratívneho spisu, ani z rozhodnutí žalovaného nie je zrejmé, kedy spoločnosť AKCENTA CZ... požiadala žalobcu potom, ako došlo k zrušeniu účtov u žalobcu o opätovné otvorenie a vedenie účtov u žalobcu. Dĺžka protisúťažného konania je podstatná pre posúdenie závažnosti konania žalobcu a pre uloženie výšky pokuty. Nezaujím spoločnosti AKCENTA CZ... o znovu

otvorenie účtov u žalobcu, resp. ďalších subjektov správneho konania, nie je dôkazom o tom, že dohoda, ktorú mali podľa názoru žalovaného účastníci uzavrieť trvá naďalej.

Žalovaný a prvostupňový správny orgán, neskúmali akým spôsobom výpovede zmlúv o bežných účtoch ovplyvnili situáciu na relevantnom trhu t. j. či klienti spoločnosti AKCENTA CZ... odišli do bánk, ktoré si ponechali účty tejto spoločnosti. Žalovaný preto neunesol dôkazné bremeno na podporu svojich tvrdení, kde uvádzal, že cieľom dohody bolo získanie zákazníkov AKCENTY CZ... a zabránenie ich odlivu do konkurenčných bánk, ktoré by bežné účty naďalej viedli.

Procesné pochybenie vidí súd v nenaplnení ust. § 33 zák. č. 136/2001 Z. z., keď prvostupňový správny orgán pred vydaním jeho rozhodnutia ako aj druhostupňového rozhodnutia, síce písomne vyzval výzvou zo dňa 10.12.2009 účastníkov konania, aby sa vyjadrili k podkladom pre vydanie rozhodnutia avšak doručené návrhy na doplnenie dokazovania už ďalej nevyhodnotil a nerealizoval.“.

Proti rozsudku krajského súdu podala Rada úradu odvolanie. V ňom v prvom rade uviedla, že „účelom zásahu úradu a predmetom posudzovaného prípadu nebola ochrana spoločnosti AKCENTA CZ... Vzťah medzi bankou a spoločnosťou AKCENTA CZ... je súkromnoprávny záväzkový vzťah... Žalobca mal možnosť vypovedať účet spoločnosti AKCENTA CZ... Dôkazy v administratívnom spise úradu však preukazujú, že dohoda na spoločnom postupe bánk, resp. spoločne načasované výpovede účtov tejto spoločnosti, boli z pohľadu bánk (vrátane žalobcu) rozhodujúce, a to práve z dôvodu obáv odlivu klientov do iných bánk, ak by nedošlo k výpovediam spoločne, približne v rovnakom časovom období. Dôkazy v spise taktiež preukazujú, že spoločné načasovanie bolo dôležité aj monitorované bankami... zo vzájomnej komunikácie medzi bankami je úplne zrejmé, že jej obsahom nebola otázka protiprávneho pôsobenia spoločnosti AKCENTA CZ... na území Slovenskej republiky.“. Rada úradu zdôraznila, že „podnikanie spoločnosti AKCENTA CZ... nebolo pre posúdenie konania bánk relevantné, nakoľko banky konali a postupovali spôsobom, ktorý je zakázaný... Posúdenie konania spoločnosti AKCENTA CZ... je v tomto prípade na príslušnom orgáne dohľadu, ktorý mohol od roku 2003 voči tejto spoločnosti zakročiť. Avšak posúdenie konania podnikateľov, banky nevynímajúc, ktoré splňa znaky dohody obmedzujúcej súťaž, je v plnej kompetencii úradu...“.

Rada úradu namietala i nesprávne vyhodnotenie stretnutia sťažovateľky a ďalších dvoch bánk 10. mája 2007 krajským súdom. Podľa názoru Rady úradu „úrad neprezentoval dohodu obmedzujúcu súťaž len ako výsledok predmetného stretnutia, dohoda obmedzujúca súťaž bola preukázaná predmetným stretnutím a následnou emailovou komunikáciou, pričom aj sa reálne prejavila v správaní účastníkov konania na trhu... Dohoda môže byť vyvodená aj len zo správania účastníkov na trhu, v prípade, ak nie je iné objektívne vysvetlenie pre takéto správanie. V tomto prípade však mal úrad k dispozícii ucelený súbor koherentných dôkazov... už samotná výmena informácií medzi konkurentmi takéhoto charakteru, ktorá bola preukázaná a ktorú účastníci konania nepopreli, môže byť z pohľadu súťažného práva zakázaná. Súťažné právo nezakazuje konkurentom stretávať sa, nie je však prípustné vymieňať si informácie ohľadne budúceho konania, správania sa na trhu. Pre konštatovanie zákazu nemusí ísť pritom o výmenu informácií s cieľom dohodnúť sa na spoločnom postupe. Výmena informácií, ktorá sa týka budúceho postupu konkurentov na trhu, je zakázaná, nakoľko odstraňuje nevyhnutný stupeň neurčitosti o budúcom správaní konkurentov a tým narušuje základnú premisu, že všetci podnikatelia musia prijímať svoje podnikateľské rozhodnutia nezávisle na iných... V tomto prípade však nešlo len o výmenu informácií medzi konkurentmi o ich budúcom správaní sa na trhu. Z následných krokov, ktoré účastníci konania podnikali je evidentné, že predmetné stretnutie predstavovalo základ dohody obmedzujúcej súťaž, ktorá je zakázaná...“. V tejto súvislosti Rada úradu namietla, že krajský súd „len prevzal tvrdenie žalobcu bez toho, aby sa oprel o konkrétny dôkaz a naopak, vôbec sa nevyjadril ku vzájomnej e-mailovej komunikácii...“. Hodnotenie komunikácie dotknutých bánk krajským súdom podľa názoru Rady úradu bolo „úplne v rozpore s obsahom administratívneho spisu, pričom je nevyhnutné zdôrazniť, že v konaní pred krajským súdom neboli vykonané a predložené žiadne dodatočné dôkazy a už vôbec nie také, ktoré by vyvrátili dôkazy vyššie citované“.

K vymedzeniu relevantného trhu Rada úradu uviedla, že „vecné posúdenie a definovanie relevantného trhu je plne v kompetencii úradu, a súd v rámci súdneho prieskumu má právomoc posúdiť, či správna úvaha úradu nevybočila z medzí zákonnosti... Krajský súd v napadnutom rozsudku neuvádza, v čom spočíva nesprávnosť postupu úradu pri definovaní relevantných trhov...“. Rada úradu sa bránila, že „úrad jasne definoval

relevantný trh, a jasne ho formuloval aj vo výroku rozhodnutia ako trh poskytovania služieb bezhotovostných devízových operácií poskytovaných spotrebiteľom bez ohľadu na objem devízovej transakcie na území Slovenskej republiky... Úrad nikdy netvrdil, že táto spoločnosť (AKCENTA CZ, pozn.) podniká na trhu bežných účtov... trh bežných účtov je trh, kde sa banky dohodli.“

Rada úradu ďalej argumentovala, že „v prípade dohôd obmedzujúcich súťaž podľa cieľa (cieľová dohoda) nie je potrebné skúmať ich konkrétny, reálny protisúťažný účinok... Medzi tzv. cieľové dohody obmedzujúce súťaž patria také dohody, ktoré už svojou povahou majú vysoký potenciál negatívnych efektov na súťaž a to sú predovšetkým dohody o cenách uzavreté medzi konkurentmi. V týchto prípadoch nie je potrebné skúmať následok...

Medzi dohody spôsobujúce tzv. hard core obmedzenia sú zaradované predovšetkým kartelové dohody o cenách, dohody o rozdelení trhu, zákazníkov. Takéto dohody sú zakázané už na základe svojho škodlivého cieľa... na základe dôkazov a skutočností zistených v konaní bolo nespochybniteľné, že v prípade vedenia bežného účtu AKCENTA CZ... a jej klienta v jednej banke je bezhotovostná konverzia meny pre klienta dostupnejšia a výhodnejšia z pohľadu poplatkov, ako aj z hľadiska časového.

Úrad poukázal aj na dopady uvedenej dohody. Zakázaným dohodnutým postupom... sa pre spotrebiteľov, ktorí boli klientmi alebo potenciálnymi klientmi tejto spoločnosti, stali jej služby menej dostupnými, resp. menej atraktívnymi...“. V nadväznosti na to Rada úradu uviedla, že „spoločnosť AKCENTA CZ... mala k 31. decembru 2007 vedené bežné účty v bankách v Slovenskej republike, ktorých spoločný trhový podiel na trhu vedenia bežných účtov bol... 6,1 %. V prípade, že by žalobca a ďalší dvaja účastníci správneho konania nevy povedali zmluvy o bežných účtoch..., táto spoločnosť by mala vedené bežné účty v bankách v Slovenskej republike, ktorých spoločný trhový podiel na trhu vedenia bežných účtov v Slovenskej republike bol k 31. decembru 2007 z hľadiska počtu vedených bežných účtov 64,1 %. Týmto konaním bánk... bola nielen spoločnosť AKCENTA CZ... vytláčaná z trhu, ale aj pre spotrebiteľov podstatne sťažená dostupnosť služieb tejto spoločnosti...“.

Podľa názoru Rady úradu z dostupných podkladov jednoznačne vyplýva, že obsahom spornej dohody „*bola nielen výpoveď, ale aj zákaz obchodovania s AKCENTA CZ... i v budúcnosti...*

Nakoľko bolo preukázané, že obsahom dohody bolo aj neotvorenie účtov v budúcnosti, je na účastníkoch, aby preukázali, že sa od uvedenej dohody dištancovali. Úrad svoje dôkazné bremeno uniesol.“.

Pokiaľ ide o sumu uloženú pokuty, Rada úradu uviedla, že „*prvostupňový orgán odôvodnil výšku sankcie na stranách 53 až 56 svojho rozhodnutia a jednotlivo rozobral skutočnosti vymedzené v ust. § 38 ods. 10 zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Rada úradu taktiež vyhodnocovala jednotlivé skutočnosti v zmysle tohto ustanovenia na stranách 43 až 51 svojho rozhodnutia... Úrad sa riadne zaoberal závažnosťou, dĺžkou konania a uviedol, akými úvahami sa pri ukladaní pokuty riadil.“.*

Konanie o odvolaní Rady úradu najvyšší súd uznesením z 21. marca 2012 prerušil, keďže sa iný senát najvyššieho súdu v konaní o žalobe iného účastníka toho istého správneho konania obrátil na Súdny dvor Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) s predbežnou otázkou podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Po ukončení konania pred Súdnym dvorom sťažovateľka zaslala najvyššiemu súdu podanie, v ktorom argumentovala, že záväzné právne závery Súdneho dvora sa na jej prípad nevzťahujú.

Najvyšší súd rozsudkom z 22. mája 2013 v konaní sp. zn. 2 Sžhp 3 /2011 odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu sťažovateľky zamietol.

Najvyšší súd s poukazom na § 250ja ods. 2 OSP uviedol, že „*v záujme zrýchlenia a zefektívnenia konania o opravnom prostriedku odvolací súd rozhoduje o odvolaní spravidla bez pojednávania. Pojednávanie nariaďuje vtedy, ak by rozhodnutie bez nariadenia pojednávania bolo v rozpore s verejným záujmom. Pod verejným záujmom sa rozumie, ak daná právna vec sa netýka iba účastníkov konania, ale vzťahuje sa na širší okruh (rozhodnutie môže mať dopad aj na fyzické alebo právnické osoby, ktoré nie sú*

účastníkmi súdneho konania). V citovanom ustanovení sa zakotvila možnosť, aby odvolací súd spravidla nemusel vykonať odvolacie pojednávanie.

Napriek tomu, že opravný prostriedok v konaní podľa piatej časti je prípustný vo forme odvolania, svojou povahou ide o opravný prostriedok v záujme opakovaného posúdenia právnych otázok. Dokazovanie a dopĺňovanie skutkového stavu nie je jeho účelom. Nie je nevyhnutné, aby odvolací súd konal priamo s účastníkmi, pričom je viazaný dôvodmi a rozsahom písomného odvolania. Podľa názoru Ústavného súdu... zo 16. októbra 2008 sp. zn. I. ÚS 54/08 kvalita procesu musí zodpovedať právam a povinnostiam o ktorých sa koná. Ústavný súd... zastáva názor, že k prirodzeným právam každého patrí, aby v zložitom procese hľadania práva a spravodlivosti mu aspoň raz bolo umožnené predstúpiť pred nezávislý súd so svojou vecou, teda aby bol vypočutý. V danom prípade boli účastníci vypočutí pred Krajským súdom v Bratislave a odvolací súd nezistil verejný záujem na danej veci. Naopak, v predmetnom prípade je podstatná časť skutkového stavu predmetom obchodného tajomstva a navyše, posúdenie kľúčových otázok bolo predmetom konania aj na Súdnom dvore Európskej únie, ktorého závery sú pre najvyšší súd v danom prípade smerodajné.“.

K vecnej stránke prejednávaného prípadu najvyšší súd uviedol, že „oboznámením sa s napadnutým rozsudkom krajského súdu, vyjadreniami účastníkov konania, rozsudkom SDEU vo veci Slovenskej sporiteľne, a. s., ako aj samotným administratívnym spisom žalovaného, mal jednoznačne preukázané, že žalobca spolu s ostatnými dvoma bankami nielenže vzájomne koordinovali postup pri vypovedaní zmlúv s AKCENTA CZ..., ale sa dohodli, že ani jedna z bánk jej neumožní otvorenie nových účtov.

Cieľom uvedeného konania bolo získanie klientov spoločnosti AKCENTA CZ..., ktorá bola vnímaná ako konkurenčná spoločnosť... ako i zabránenie odchodu klientov do konkurenčných bánk.“.

Podľa názoru najvyššieho súdu obsah elektronickej komunikácie, ktorej účastníkom bola sťažovateľka, „je pre posúdenie protisúťažného konania žalobcu kľúčový a bez akýchkoľvek pochybností preukazuje, že žalobcovi išlo jednoznačne o koordinovanie postupu pri vypovedaní bežných účtov AKCENTY CZ... a ich znovu neotvorení, ako aj tá skutočnosť, že iba spoločný postup všetkých troch subjektov mal pre žalobcu význam.

V zmysle judikatúry SD EU, aj v prípade, že sa súťažiteľ pasívne zúčastnil rokovania, ktoré sa týkalo obchodne citlivých informácií, najmä cenovej politiky, je možné predpokladať, že aj tento súťažiteľ sa zúčastnil dohodnutého postupu, ak samotný súťažiteľ nepreukáže opak... V prejednávanom prípade bola účasť žalobcu na stretnutí aktívna. Individuálny postup vo vzťahu k spoločnosti AKCENTA CZ... žalobca nepreukázal a podľa odvolacieho súdu v tejto časti neunesol dôkazné bremeno.

Preto závery ku ktorým dospel krajský súd, že žalobca postupoval pri vypovedaní bežných účtov AKCENTY CZ... individuálne nemá oporu v spisovom materiály a krajský súd túto svoju úvahu neoprel o jeden jediný reálny dôkaz.“. Najvyšší súd poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora o predbežnej otázke iného senátu a zdôraznil, že sťažovateľka nepredložila žiaden dôkaz o absencii protisúťažného charakteru jej účasti na stretnutí 10. mája 2007, prípadne o jej dištancovaní sa od iniciatívy ďalších dvoch dotknutých bánk.

Záver krajského súdu, podľa ktorého cieľom stretnutia 10. mája 2007 nebolo uzavretie protisúťažnej dohody, ale ochrana klientov spoločnosti AKCENTA CZ, je podľa názoru najvyššieho súdu prekvapivý, lebo „z výpovedí samotných účastníkov stretnutia, ako aj z e-mailovej komunikácie ani táto skutočnosť nevyplýva. Naopak,... z predložených dôkazov je zrejmé, že práve po tomto stretnutí začali medzi sebou rôzni zamestnanci žalobcu a ostatných dvoch bánk komunikovať a koordinovať svoje postupy voči spoločnosti AKCENTA CZ... V predložených dôkazoch nie je ani zmienka o tom, že cieľom tejto koordinácie má byť ochrana klientov AKCENTY CZ... avšak zrejmý je záujem žalobcu týchto klientov získať...“.

Vo vzťahu k argumentácii nelegálnosťou pôsobenia spoločnosti AKCENTA CZ na slovenskom trhu najvyšší súd poukázal na právne závery Súdneho dvora a doplnil ich konštatovaním, že „spáchanie správneho deliktu (uzavretie dohody obmedzujúcej súťaž) nemôže byť dodatočne ospravedlnené snahou zabrániť novej protiprávnej činnosti. Žalobca sa prostredníctvom zakázanej dohody snažil umelo získať prospech v podobe získavania klientov spoločnosti AKCENTA CZ..., ktorý by bez zakázanej dohody nedosiahol.“.

Najvyšší súd nesúhlasil s názorom krajského súdu o spojení relevantného trhu bežných účtov s relevantným trhom služieb bezhotovostných devízových operácií pri rozhodovaní úradu a Rady úradu. V tejto otázke sa najvyšší súd stotožnil s argumentáciou Rady úradu.

Aj dĺžku postihovaného protisúťažného konania vymedzili správne orgány podľa názoru najvyššieho súdu „v súlade so skutkovým stavom, nakoľko z e-mailovej komunikácie vyplýva, že žalobca veľmi jasne vyjadril svoju vôľu po vypovedaní účtov spol. AKCENTA CZ... tieto znovu neotvoriť. Závazok nekonania bol teda imanentnou súčasťou dohody..., pričom táto situácia podľa dôkazov založených v administratívnom spise trvala minimálne do 25. mája 2009. Stanovenie začiatku protisúťažného konania na deň, kedy sa uskutočnilo vyššie uvedené stretnutie (10. máj 2007) a jej ukončenie dátumom vydania prvostupňového rozhodnutia (9. júna 2009), je podľa názoru odvolacieho súdu správne, keďže je zrejmé, že do dátumu vydania rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa žalobca neotvoril ani jeden bežný účet spol. AKCENTA CZ...“.

K námietke sťažovateľky, že rozhodnutie Súdneho dvora v súvisiacej veci na ňu nedopadá, najvyšší súd uviedol, že jej výklad predmetného rozhodnutia „je skresľujúci... je zrejmé, že žalobca sledoval aktivity AKCENTY CZ... a podal hlásenie finančnej polícii o jej neobvyklých finančných transakciách. Týmto svojim konaním si splnil notifikačnú povinnosť... Avšak v súvislosti so začatím vyšetrovania zo strany protimonopolného úradu sa ako dôvod dohody medzi žalobcom a bankami uviedla nelegálnosť pôsobenia AKCENTY CZ... až neskôr potom, ako toto vyšetrovanie začalo, keďže v odpovedi na výzvu protimonopolného úradu z 27. novembra 2007 žalobca vôbec nespomenul pochybnosti o nelegálnom pôsobení AKCENTY CZ... V tomto zmysle je preto legálnosť pôsobenia AKCENTY CZ... irelevantná, pretože z dohody žalobcu a ostatných dvoch bánk vyplýva len jeden úmysel, vytlačiť AKCENTU CZ... z trhu... Akokoľvek obozretne sa musia banky správať, toto ich správanie nemôže viesť k dohode, resp. koordinácii postupu, ktorej cieľom je získanie a rozdelenie si klientov ďalšieho, hospodárskej súťaže sa zúčastňujúceho subjektu.“.

Napokon najvyšší súd konštatoval zákonnosť aj sumy uloženej pokuty, lebo „žalovaný skúmal všetky okolnosti spáchaného správneho deliktu, svoje závery uviedol v odôvodnení napadnutého rozhodnutia a vysporiadal sa aj s výškou pokuty uloženej žalobcovi. Úrad pri určení výšky pokuty postupoval nielen podľa ustanovení zák. č. 136/2001 Z. z., ale aj v súlade s Metodickým pokynom úradu o postupe pri určovaní pokút v prípadoch zneužívania dominantného postavenia a dohôd obmedzujúcich súťaž, zverejneným na webovej stránke úradu...

Výška uložených pokút u jednotlivých účastníkov kartelovej dohody sa odvíjala od výšky ich relevantného obratu, z čoho logicky vyplýva, že žalobca, ktorého obrat bol v rozhodnom období najvyšší, dostal najvyššiu pokutu...

Na záver odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že konečná pokuta uložená žalobcovi predstavovala 0,55 % z celkového obratu podnikateľa, čiže išlo o pokutu uloženú vo výške zodpovedajúcej dolnej hranici zákonného rozpätia...“.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľka namieta odňatie možnosti konať pred súdom, pretože «k úplnému „zvratu“ rozhodnutia súdu prvého stupňa došlo bez nariadenia pojednávania, pričom Sťažovateľka nedostala žiaden priestor reagovať na odlišné právne závery odvolacieho súdu vo vzťahu k záverom súdu prvého stupňa». Sťažovateľka dôvodí, že najvyšší súd «v odôvodnení Napádaného Rozhodnutia uviedol príliš formalistický výklad daných ustanovení O. s. p. (§ 250ja ods. 2, pozn.). Predmetné ustanovenia zákona je však zaiste potrebné vnímať v kontexte konkrétneho prípadu, pričom v tomto prípade došlo vydaním Napádaného Rozhodnutia k „finálnej“ zmene Rozsudku Krajského súdu v Bratislave, a to v absolútnom rozpore so závermi Krajského súdu v Bratislave... Pritom v zmysle ustálenej judikatúry Ústavného súdu prílišný formalistický postup pri interpretácii zákonných ustanovení vedie k zjavnej nespravodlivosti.

Odvolací súd tak s odkazom na zákonné ustanovenia, ktorých výklad uspôsobil na možnosť rozhodnúť spor „konečným“, úplne protirečivým verdiktom s ohľadom na právne závery súdu prvého stupňa, rozhodol spor jednoducho „od stola“, bez toho, aby konfrontoval účastníkov konania so svojim (odlišným) nazeraním na skutkové okolnosti prípadu a z toho plynúce právne závery.

S ohľadom na Rozsudok Krajského súdu v Bratislave je z pohľadu Sťažovateľky až zarážajúce, že na základe rovnako zisteného skutkového stavu rozhodol odvolací súd v absolútnom rozpore so závermi Krajského súdu v Bratislave. Ak odvolací súd nevidel súlad medzi zisteným skutkovým stavom a právnymi závermi súdu prvého stupňa..., núka sa otázka, či súdom prvého stupňa zistený skutkový stav bol podľa názoru odvolacieho súdu naozaj dostatočný; v danom prípade je až zarážajúce, že odvolací súd nevidel potrebu (§ 250ja ods. 2 druhá veta O. s. p.) prejednať odvolanie Protimonopolného úradu... v rámci nariadeného pojednávania, resp. vykonať dokazovanie na preukázanie rozporov medzi súdom prvého stupňa zisteným skutkovým stavom a jeho právnymi závermi.».

Odôvodnenie nenariadenia pojednávania najvyšším súdom sťažovateľka neakceptuje, lebo „závažnosť otázok posudzovaných v súdnom konaní a iný pohľad odvolacieho súdu na zistený skutkový stav boli tým najsilnejším a teraz aj evidentným dôvodom, prečo mal byť tento spor ústne prejednaný aj pred odvolacím súdom. Ak by bol prijatý záver opačný, bol by tým dopustený stav, kedy posudzovanie závažných právnych otázok a to i absolútne opačná zmena právnych záverov konajúcich súdov v rámci jednotlivých stupňov, je možná bez prítomnosti účastníkov konania, ktorí by tak nemali možnosť reagovať na prípadný vývoj súdneho konania.“.

Ďalej sťažovateľka argumentuje, že «ak odvolací súd v Napádanom Rozhodnutí uvádza, že niektoré vykonané dôkazy neboli hodnotené Krajským súdom v Bratislave správne a o určitých okolnostiach, ktoré odvolací súd považoval za rozhodujúce v spore, nepredstavila Sťažovateľka žiadne dôkazy (otázka presunutia dôkazného bremena zo strany odvolacieho súdu na bedrá Sťažovateľky), ostáva na zamyslenie, ako mohla Sťažovateľka také pre odvolací súd dôležité dôkazy označiť a predložiť, keď o týchto úvahách odvolacieho súdu sa dozvedela až z písomného vyhotovenia Napádaného Rozhodnutia... Z Rozsudku Krajského súdu v Bratislave žiadnym spôsobom nevyplývalo, že by Sťažovateľka v nejakej časti neunesla dôkazné bremeno.

Je tak podľa názoru Sťažovateľky bez pochyb možné uviesť, že... nedostala možnosť prezentovať sa a byť vypočutá v súdnom konaní (v jeho odvolacom štádiu), pričom ani len netušila, že odvolací súd uvažuje o neunesení dôkazného bremena.».

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, č. k. 2Sžhpu/3/2011 zo dňa 22.05.2013 bolo porušené právo Sťažovateľky na súdnu a inú ochranu zakotvené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo Sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, č. k. 2Sžhpu/3/2011 zo dňa 22.05.2013 ruší a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť Sťažovateľke trovy konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky. “

Sťažovateľka ústavnému súdu navrhuje aj rozhodnúť o dočasnom opatrení spočívajúcom v odklade vykonateľnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy

alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Ústavný súd stabilne judikuje, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu ku všeobecným súdom nie je prieskumným

súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09).

Sťažovateľka na stranách 3 a 4 svojej sťažnosti predniesla voči napadnutému rozsudku najvyššieho súdu tieto námietky:

«- *Napádané Rozhodnutie trpí vadami, v dôsledku ktorých je rozhodnutím nezákonným a neoprávnene zasahujúcim do Ústavou, Listinou a Dohovorom garantovaných práv Sťažovateľky,*

- nenariadením pojednávania vo veci samej a následná úplná zmena Rozsudku Krajského súdu v Bratislave znamenajúca ukončenie sporu v neprospech Sťažovateľky, pričom z doposiaľ uskutočneného dokazovania a samotného súdneho konania je to zmena „nečakaná“ a značne „prekvapujúca“, je vadou (postupom), ktorou sa Sťažovateľke ako účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom,

- miera predvídateľnosti Napádaného Rozhodnutia bola a je minimálna, z čoho možno usudzovať o absencii právnej istoty pre účastníkov konania,

- Napádané Rozhodnutie závažným spôsobom porušuje práva Sťažovateľky ako účastníka konania, pričom trpí prvkami arbitrárnosti a svojvôle.»

Ústavný súd konštatuje, že v poradí prvá a posledná uvedená námietka nie sú sťažovateľkou nijako konkretizované, a to ani v ďalšej časti odôvodnenia predloženej sťažnosti, preto tieto dôvody ústavný súd vníma len ako súčasť argumentácie ústiacej do zásadnej a jedinej námietky, na ktorej sťažovateľka založila svoj sťažnostný petit, a to skutočnosti, že najvyšší súd ako súd odvolací nenariadil na účel prejednanie odvolania Rady úradu podaného proti prvostupňovému rozsudku krajského súdu pojednávanie, čím sťažovateľke odňal možnosť konať pred súdom a tým mal u nej vyvolať aj ústavne nežiaduci efekt prekvapenia. Najvyšší súd v tejto otázke odkázal na § 250ja ods. 2 OSP.

Podľa § 250ja ods. 2 OSP odvolací súd rozhodne o odvolaní spravidla bez pojednávania, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom. Na prejednanie odvolania

nenariadi pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak vykonáva dokazovanie. Ustanovenia § 214 ods. 1, 4 a 5 sa v konaní podľa tejto časti nepoužijú.

Pri uplatňovaní svojej právomoci ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle svojej stabilnej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (II. ÚS 521/2011).

Ústavný súd sa stotožňuje so sťažovateľkou, že v prípade, ak konajúci všeobecný súd nenariadi pojednávanie v situácii, keď je povinný tak urobiť, odníme účastníkovi konania možnosť konať pred súdom, a tak ústavne relevantným spôsobom ovplyvňuje kvalitu poskytovanej súdnej ochrany.

Ústne pojednávanie pred všeobecným súdom úzko súvisí aj s niektorými čiastkovými právami tvoriacimi obsah práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa stálej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) je obsahom práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru aj právo na kontradiktórne konanie a rovnosť zbraní, čo znamená, že každému účastníkovi sa poskytne primeraná možnosť oboznámiť sa so stanoviskom a dôkazmi protistrany, prípadne predloženými inými osobami alebo obstaranými súdom, a vyjadriť sa k nim za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s protistranou (porov. čiastočne Grjaznov proti Rusku, sťažnosť č. 19673/03, rozsudok z 12. júna 2012, body 53 a 54 a tam citovaná prejudikatúra). Takéto podmienky všeobecný súd nevytvorí vtedy, ak vykoná určitý (a v okolnostiach veci rozhodujúci) dôkaz bez toho, aby dal účastníkovi konania akúkoľvek možnosť sa k nemu vyjadriť (m. m. II. ÚS 499/2012).

Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“ je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany. Osobitne to platí o sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný a kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania (napr. IV. ÚS 42/09, IV. ÚS 147/04, III. ÚS 183/2010).

Pokiaľ však ide o konanie v správnom súdnictve, jeho ústavný rámec dokresľuje napríklad judikovaný právny názor, podľa ktorého uplatnenie princípu kontradiktórnosti konania v správnom súdnictve je zúžené vzhľadom na charakter a predmet tohto konania, ktorým je preskúmavanie zákonnosti rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy všeobecnými súdmi (II. ÚS 37/08).

Už formulovaný právny názor ústavného súdu je daný prieskumným charakterom konania podľa druhej hlavy piatej časti OSP, v rámci ktorého konajúci súd štandardne vychádza zo skutkového stavu veci zisteného správnym orgánom (§ 250i ods. 1 OSP) a svoju pozornosť zameriava na zákonnosť ako kritérium posudzovania žalobou atakovaného postupu či rozhodnutia správneho orgánu (§ 247 ods. 1, § 250i ods. 3 a § 250j ods. 1 OSP). Preto aj z citovaného § 250ja ods. 2 OSP bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že v odvolacej fáze konania v správnom súdnictve sa pojednávanie spravidla nenariaďuje.

Na druhej strane ústavný súd neopomína, že sťažovateľkina kauza je prípadom uloženia administratívnej sankcie, čo je hmotno-právna platforma umožňujúca súdu v správnom súdnictve zvoliť špecifický procesný postup spočívajúci hoci aj v opakovaní dôkazov vykonaných správnym orgánom (§ 250i ods. 2 OSP). Ide o prípad tzv. plnej jurisdikcie, ktorá je v posudzovaných okolnostiach navyše spojená s aplikáciou sankčného práva, čo s výhradou v poradí druhého tzv. engelovského kritéria (rozsudok ESLP z 8. júna 1976 vo veci Engel a ďalší proti Holandsku, sťažnosť č. 5100/71) môže sťažovateľkin prípad stavať dokonca do aplikačného záberu čl. 6 ods. 1 dohovoru v časti o „trestnom obvinení“. Uvedené faktory majú význam z hľadiska vyhodnotenia ústavnej relevancie sťažovateľkinej sťažnostnej námietky.

Rozhodujúcim determinantom pri hodnotení postupu najvyššieho súdu, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého odvolacieho rozsudku, je však pre ústavný súd fakt, že konanie o tzv. správnych žalobách (druhá hlava piata časť OSP) je v súčasnosti v Slovenskej republike konaním dvojstupňovým, a teda proti rozsudku krajského súdu je prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok. Preto nemožno ponechať bez povšimnutia judikatúru ESLP, podľa ktorej ak verejné ústne pojednávanie prebehlo pred súdom prvého stupňa, môže byť absencia pojednávania pred súdom druhého stupňa ospravedlnená osobitnou povahou konania. Takto napríklad konania týkajúce sa iba právnych otázok, nie otázok skutkových môžu naplňať požiadavky plynúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru, aj keď dotknutej osobe nebolo umožnené byť vypočutý pred odvolacím alebo kasačným súdom (rozsudok ESLP z 29. októbra 1991 vo veci Jan-Åke Anderson proti Švédsku, sťažnosť č. 11274/84, bod 27). Dokonca aj vo veciach „trestného obvinenia“ je podľa názoru ESLP postačujúce ústne pojednávanie len na jednom stupni súdnej sústavy [ESLP dokonca, aj keď ide o často kritizované rozhodnutie, vo veci Jussila proti Fínsku (rozsudok z 23. novembra 2006, sťažnosť č. 73053/01) akceptoval absenciu ústneho pojednávania pred vnútroštátnymi súdmi pri vyvodzovaní zodpovednosti za daňový (správny) delikt].

Z podkladov dostupných ústavnému súdu v podobe príloh k podanej sťažnosti vyplýva, že v posudzovanom konaní o žalobe sťažovateľky krajský súd ako súd prvého stupňa rozhodol až po nariadenom pojednávaní. Odvolanie Rady úradu proti prvostupňovému rozsudku krajského súdu bolo riadne zaslané sťažovateľke na vyjadrenie. V priebehu odvolacej fázy najvyšší súd konanie prerušil z dôvodu súvisiaceho prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom, pričom po ukončení konania o predbežnej otázke sťažovateľka zaslala najvyššiemu súdu k rozsudku Súdneho dvora svoje stanovisko v relácii k prejednávaniu odvolaniu Rady úradu. Všetky uvedené fakty, ktoré ani sťažovateľka v sťažnosti nerozporuje, majú podľa názoru ústavného súdu zásadný význam pre záver o tom, že v predchádzajúcom odseku spomenutý rozsudok ESLP je aj na prípad sťažovateľky plne aplikovateľný. Ústavný súd tak už pri predbežnom prerokovaní predloženej sťažnosti dospel k záveru, že jej prijatie na ďalšie konanie by za žiadnych okolností nemohlo viesť k vysloveniu porušenia označených práv. To je

podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu dôvod na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Napokon, aj pokiaľ ide o už citovaný § 250ja ods. 2 OSP, ktorý prostredníctvom čl. 51 ods. 1 ústavy priamo determinuje ústavnú kvalitu súdnej ochrany poskytovanej sťažovateľke, ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku uvádza, že pri prejednávaní odvolania Rady úradu najvyšší súd nevykonával žiadne dôkazy, ktoré by odôvodňovali potrebu prítomnosti sťažovateľky. Na strane 28 napadnutého rozsudku najvyšší súd uvádza, že sa oboznamoval s napadnutým rozsudkom krajského súdu, s vyjadreniami účastníkov konania, s rozsudkom Súdneho dvora a s administratívnym spisom úradu. Všetky uvedené podklady boli v priebehu správneho konania i konania o správnej žalobe sťažovateľke ako účastníčke oboch konaní k dispozícii tak, aby sa k nim mohla vyjadrovať, čo aj využila. Keďže však išlo o dôkazy listinného charakteru, nebolo nevyhnutné, aby sa s nimi najvyšší súd oboznamoval v prítomnosti sťažovateľky ako žalobcu. Podstatné je, že odvolací súd sťažovateľke umožnil zaujať k obsahu uvedených podkladov stanovisko, ktoré potom bral pri rozhodovaní do úvahy.

Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že zmyslom ústneho pojednávania v súdnom konaní nie je záruka obradného formalizmu, ale snaha zabezpečiť taký spôsob a postup konania, v ktorom účastník bude mať možnosť vnímať postup súdu a podľa toho náležite zamerať svoju procesnú aktivitu. Preto je možné právo na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka rešpektovať aj tým, že súd účastníka upovedomí a dá účastníkovi možnosť vyjadriť sa k veci, napríklad aj písomne (II. ÚS 499/2012). Ako už bolo uvedené, takto formulovanú požiadavku najvyšší súd rešpektoval, preto skutočnosť, že o podanom odvolaní rozhodol bez nariadenia pojednávania, nemožno charakterizovať ako porušujúcu základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu ani jej právo na spravodlivé súdne konanie.

Najvyšší súd neaplikoval § 250ja ods. 2 OSP tak, že by poprel jeho účel a význam, preto nemožno uvažovať o arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii tohto ustanovenia (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06), čo ústavný súd štandardne vedie k odmietnutiu sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej.

Ústavný súd v záujme presvedčivosti dôvodov, na ktorých založil svoj odmietavý výrok v tomto uznesení, považuje za potrebné ešte v krátkosti poukázať na čiastkové výtky prednesené sťažovateľkou v dôvodoch jej sťažnosti. Tieto, pravdaže, vo svojom súhrne ústia do už analyzovanej kritiky nenariadenia pojednávania.

K argumentu *„ostáva na zamyslenie, ako mohla Sťažovateľka také pre odvolací súd dôležité dôkazy označiť a predložiť, keď o týchto úvahách odvolacieho súdu sa dozvedela až z písomného vyhotovenia Napádaného Rozhodnutia“*, treba povedať, že i v správnom súdnictve je odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 OSP). Túto svoju procesnú povinnosť najvyšší súd aj implicitne v odôvodnení napadnutého rozsudku zdôraznil, keď na strane 25 konštatoval, že k zisteniu dôvodov na zmenu prvostupňového rozsudku krajského súdu dospel okrem iného *„po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi odvolania...“*. Súčasne treba dodať, že aj rekapitulácia rozsahu prieskumu najvyššieho súdu na strane 26 odôvodnenia jeho rozsudku (druhý odsek textu) v konfrontácii s obsahom odvolania Rady úradu naznačuje dôsledné rešpektovanie obsahu dôvodov podaného odvolania. V popísaných okolnostiach potom neobstojí citovaná námietka sťažovateľky o tom, že sa o úvahách najvyššieho súdu dozvedela až z písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku, keďže z jeho obsahu jednoznačne vyplýva (a to sťažovateľka nerozporuje), že odvolanie Rady úradu bolo sťažovateľke doručené pred rozhodnutím najvyššieho súdu tak, aby sa k nemu mohla vyjadriť. Sťažovateľka túto možnosť aj využila (strany 16 – 19 napadnutého rozsudku).

Pre sťažovateľku je *„zarážajúce, že na základe rovnako zisteného skutkového stavu rozhodol odvolací súd v absolútnom rozpore so závermi Krajského súdu v Bratislave“*. Ústavný súd sa nemôže s naznačeným hodnotiacim náhľadom stotožniť. Procesné právo nijako nevylučuje situáciu, keď odvolací súd hodnotí ustálený skutkový stav inak, než súd prvého stupňa. V takomto postupe nemožno vidieť nič mimoriadne, keďže podľa § 220 OSP odvolací súd môže prvostupňový rozsudok zmeniť, čo nijako nebráni odlišnému právnemu hodnoteniu skutkového stavu zo strany odvolacieho súdu.

Za zarážajúcu považuje sťažovateľka aj skutočnosť, že *„odvolací súd nevidel potrebu... prejednať odvolanie Protimonopolného úradu... v rámci nariadeného“*

pojednávania, resp. vykonať dokazovanie na preukázanie rozporov medzi súdom prvého stupňa zisteným skutkovým stavom a jeho právnymi závermi“. K tomu ústavný súd uvádza, že účelom dokazovania pred odvolacím súdom nie je „*preukázanie rozporov medzi súdom prvého stupňa zisteným skutkovým stavom a jeho právnymi závermi“*. Dokazovanie pred všeobecným (i odvolacím) súdom má za cieľ zistiť skutkového stav prejednávanej veci. Súčasťou dokazovania nie je právne hodnotenie veci. Až po ustálení skutkového stavu pristupuje konajúci všeobecný súd k jeho právnemu hodnoteniu. Dokazovanie pred odvolacím súdom teda neprichádza do úvahy vtedy, ak má odvolací súd iný názor na právne posúdenie skutkového stavu, ale vtedy, ak dokazovanie pred súdom prvého stupňa bolo vadné a je potrebné ho zopakovať, alebo ak v odvolacej fáze boli oprávnené predložené či navrhnuté nové dôkazy. Odlišnosť právneho hodnotenia ustáleného skutkového stavu odvolacím súdom teda sama osebe nie je dôvodom na povinné nariadenie pojednávania. Nepriamo to dokazuje aj právny názor ústavného súdu, podľa ktorého do obsahu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania (dotknutej osoby) vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

Rovnako výhrady sťažovateľky založené na tvrdení o prekvapivosti zmeňujúceho rozsudku najvyššieho súdu spojeného s údajným presunutím dôkazného bremena na sťažovateľku sú podľa názoru ústavného súdu nedôvodné. Sťažovateľka bola oboznámená s rozsudkom Súdneho dvora zo 7. februára 2013 v konaní C-68/12, v ktorom sa okrem iného konštatuje (ako na to správne poukázal i najvyšší súd), že „*v prípade, že sa preukáže, že podnik sa zúčastnil spolu s konkurenčnými podnikmi na stretnutiach s protisúťažnou povahou, v súlade s ustálenou judikatúrou prináleží tomuto podniku, aby predložil dôkazy o tom, že jeho účasť na predmetných stretnutiach nemala protisúťažnú povahu, a to takým spôsobom, že preukáže, že svojim konkurentom oznámil, že sa týchto stretnutí zúčastnil z iných dôvodov ako oni. Na to, aby sa účasť podniku na takom stretnutí nemohla považovať za konkludentný súhlas s nezákonnou iniciatívou a ani za súhlas s jej výsledkom, je potrebné, aby sa tento podnik verejne dištancoval od tejto iniciatívy a to takým spôsobom, že ostatní účastníci budú považovať jeho účasť na nej za skončenú*

alebo sa budú domnievať, že ju oznámi správnym orgánom...“. Skutočnosť, že sťažovateľka sa k predmetnému rozsudku Súdneho dvora v odvolacej fáze konania meritórne vyjadrila, jednoznačne preukazuje, že sa s jeho obsahom ešte pred vynesením rozsudku najvyššieho súdu oboznámila. Nemožno za týchto okolností konštatovať prekvapivosť napadnutého odvolacieho rozsudku.

Súhrnne tak ústavný súd dospel k záveru, že už predbežné prerokovanie sťažnosti vylúčilo možnosť konštatovania porušenia sťažovateľkou označených práv napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, a preto pri ustálenej absencii iných dôvodov odmietnutia podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde bolo potrebné predloženú sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Napokon sa ústavný súd musel vysporiadať s podaním doručeným mu 27. decembra 2013, v ktorom úrad navrhol svoj vstup do konania o sťažnosti sťažovateľky a zároveň sa vyjadril k veci samej.

Ústavný súd pripomína, že podľa § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní pred ústavným súdom použiť primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku alebo Trestného poriadku len vtedy, ak zákon o ústavnom súde neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje. Danú otázku však zákon o ústavnom súde upravuje osobitne v § 21 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého vedľajšími účastníkmi konania sú osoby, ktorým toto postavenie priznáva tento zákon (t. j. zákon o ústavnom súde), ak sa tohto postavenia nevzdajú.

V zmysle zákona o ústavnom súde môže byť vedľajším účastníkom napríklad vláda Slovenskej republiky v konaní o súlade právnych predpisov (§ 37 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V konaní o sťažnostiach fyzických a právnických osôb podľa čl. 127 ústavy však zákon o ústavnom súde v § 51 upravuje, že účastníkmi konania sú len sťažovateľ a ten, proti komu sťažnosť smeruje. Z uvedeného preto vyplýva, že v konaní o sťažnosti fyzickej osoby a právnickej osoby nemôžu vystupovať žiadne osoby v postavení vedľajších účastníkov. Ústavný súd už judikoval, že odvolávanie sa na § 31a zákona o ústavnom súde neznamená, že do rozhodovacej činnosti ústavného súdu možno „prenášať“ jednotlivé

inštitúty Občianskeho súdneho poriadku. Ustanovenie § 31 zákona o ústavnom súde pripúšťa iba primerané použitie procesného predpisu občianskeho práva a vo vzťahu k nemu má § 21 ods. 2 zákona o ústavnom súde povahu *lex specialis* (*mutatis mutandis* IV. ÚS 127/05, II. ÚS 348/08, II. ÚS 105/09). Ústavný súd preto nepovažoval úrad za vedľajšieho účastníka konania pred ústavným súdom a na obsah jeho podania neprihliadal.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi formulovanými sťažovateľkou v petite jej sťažnosti (návrh na zrušenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, návrh na priznanie náhrady trov konania), ako aj návrhom na dočasné opatrenie spočívajúce v odklade vykonateľnosti odvolacieho rozsudku najvyššieho súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. augusta 2014